

Felle reacties rundvleesector op Mercosur-verdrag

De ondertekening van het vrijhandelsverdrag tussen de Zuid-Amerikaanse Mercosur-landen en de EU roept heftige reacties op in de landbouwsector, die vreest voor oneerlijke concurrentie. Meer Zuid-Amerikaans vlees zal de Europese markt verstoren. De zuivelsector ziet juist beperkte mogelijkheden.

TEKST JEROM ROZENDAAL

Voor het zomerreces sloot de Europese Unie een vrijhandelsverdrag af met een handelsblok van vier Zuid-Amerikaanse landen: Brazilië, Argentinië, Uruguay en Paraguay. Deze vier landen maken deel uit van het Mercosur-handelsblok. Het handelsakkoord is het resultaat van maar liefst twintig jaar onderhandelen en moet wel nog door de lidstaten en het Europees Parlement worden goedgekeurd. De invoering zal daarna nog een aantal jaren op zich laten wachten. Na ratificatie volgt een geleidelijke invoering. De verwachting is dat het verdrag tegen 2028-2030 volledig van kracht kan zijn.

De extreem lange vooronderhandelingen symboliseren de gevoeligheid van het dossier. Alhoewel de Europese maakindustrie, zoals auto- en machinefabrikanten, de afzetmarkt van de Mercosur-landen met gretige ogen bekijkt, zijn veel Europese landbouwers fel gekant tegen

Zuid-Amerikaanse producten. De sector vreest oneerlijke concurrentie en een tsunami van goedkope landbouwproducten, waaronder rundvlees, maar ook suiker en kippenvlees.

De import van goedkoop Zuid-Amerikaans vlees houdt de Europese boeren al jaren in de ban. Ondanks de huidige importtarieven kan de Europese veehouder ook nu al moeilijk tippen aan de prijzen van Zuid-Amerikaans vlees dat al ingevoerd wordt. 'Dat komt door verschillen in schaalgrootte, goedkope arbeid en goedkoop land, minder eisen aan dierenwelzijn en meer toelatingen van gewasbeschermingsmiddelen en diergeneesmiddelen', verklaart Klaas Johan Osinga van de Nederlandse landbouworganisatie LTO Nederland.

Desastreuze gevolgen vleesveesector

Met het handelsverdrag wordt de grote vrees van de vleesveesector realiteit. In het vrijhandelspact is een quotum van 99.000 ton rundvlees vastgesteld, dat onder een verlaagd tarief van 7,5 procent Europa binnen mag. Dat is ongeveer 1,3 procent van de totale productie in Europa. Het lijkt niet veel, maar de sector constateert dat alle extra aanbod de druk op de markt verder zal opvoeren.

'De Belgische vleessector staat nu al enorm onder druk en heeft al jaren te maken met zeer lage prijzen', vertelt Hendrik Vandamme van de Belgische boerenbelangenvereniging Algemeen Boerensyndicaat (ABS). 'En dan komt dit er nog overheen.' Hij wijst op de desastreuze gevolgen van het pact voor de Europese vleesveehouderij, die vooral in de Frankrijk, Ierland en België sterk ontwikkeld is.

De reacties op het akkoord zijn daarom ook heftig. Een groepje Waalse boeren demonstreerde vorige maand in Brussel tegen het akkoord. Ierse vleesveeboeren zijn woedend op Phil Hogan, de Ierse Eurocommissaris voor Landbouw. De Belgische landbouworganisatie Boerenbond trok in de dagen volgend op het nieuws naar de Belgische premier Michel en minister van Landbouw

Klaas Johan Osinga van LTO:
'De Europese Commissie benadrukt dat de Europese kwaliteitsstandaard leidend zal zijn, maar in hoeverre is daar toezicht op?'

Cijfers rondom de Mercosur-deal

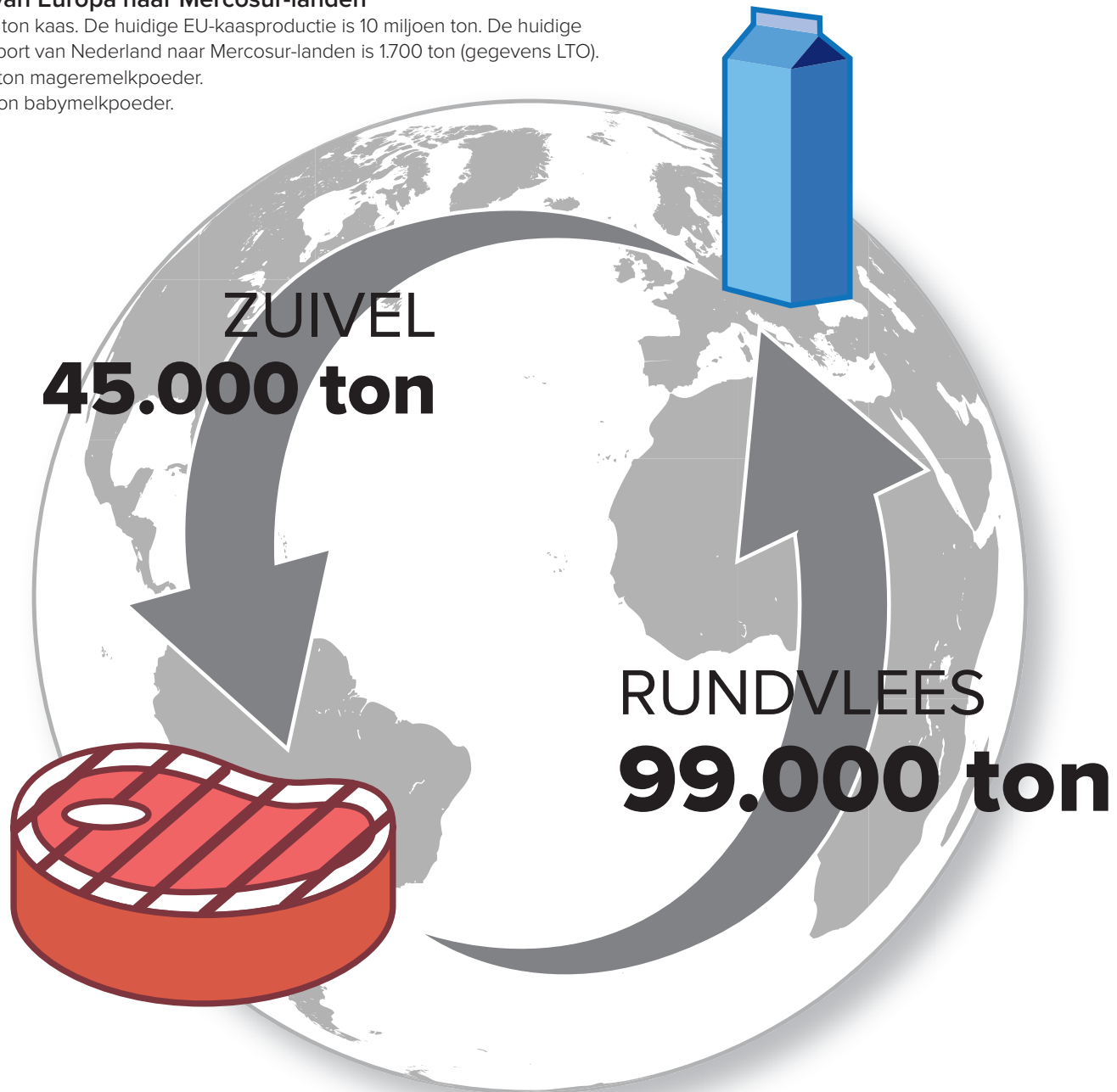
Voor de rundveehouderij zijn de volgende getallen in het handelsverdrag relevant:

Vlees van Mercosur-landen naar Europa

– 99.000 ton rundvlees van Zuid-Amerika naar Europa tegen een verlaagd tarief van 7,5 procent. De huidige EU-vleesproductie ligt rond de 8 miljoen ton.

Zuivel van Europa naar Mercosur-landen

– 30.000 ton kaas. De huidige EU-kaasproductie is 10 miljoen ton. De huidige kaasexport van Nederland naar Mercosur-landen is 1.700 ton (gegevens LTO).
– 10.000 ton mageremelkpoeder.
– 5.000 ton babymelkpoeder.

Denis Ducarme met de volgende boodschap: 'Met dit akkoord worden het Europese landbouw- en voedingsmodel en het voortbestaan van de familiale landbouw in Europa fundamenteel bedreigd.'

Toch zegt de Europese Unie dat ze de kwetsbare positie van de Europese boer wel degelijk heeft meegenomen in de onderhandelingen. 'Om ervoor te zorgen dat deze overeenkomst voor beide zijden een win-winsituatie

oplevert, zullen wij de EU-markt uitsluitend door middel van een zorgvuldig quotabeheer voor Mercosur-landbouwproducten openstellen', meldt Eurocommissaris Hogan. 'Daardoor wordt verzekerd dat er geen risico bestaat dat de EU-markt met die producten wordt overspoeld en de landbouwers in de EU daardoor in hun bestaansmiddelen worden bedreigd.' Ook stelt de commissie een noodfonds in het vooruitzicht van 1 miljard

Beperkte mogelijkheden voor zuivelexport

In het Mercosur-handelsverdrag worden de invoertarieven op tal van producten verlaagd of afgeschaft. Voor de zuivelindustrie heeft dit mogelijk positieve gevolgen. Goedkopere exportmogelijkheden kunnen leiden tot meer vraag. Met een bevolking van 263 miljoen mensen vormen de Mercosur-landen in

Zuid-Amerika een interessant afzetgebied. Anno 2019 is de afzet op de Latijns-Amerikaanse markt zeer beperkt. Nederland exporteerde bijvoorbeeld ter waarde van 35 miljoen euro aan zuivelproducten naar het gebied, nog geen half procent van de totale exportwaarde van 7,7 miljard euro. 'Volgens

het handelsverdrag mogen zuivelproducten tegen een nultarief ingevoerd worden, maar er worden wel contingenten (quota) ingesteld. 45.000 ton aan zuivelproducten mag tariefvrij de grens met Zuid-Amerika over, maximaal 30.000 ton kaas, 10.000 ton magere melkpoeder en 5.000 ton babymelkpoeder.

euro als de landbouwmarkt verstoord wordt. De quota kunnen de goedkeuring van de Nederlandse en Belgische landbouworganisaties echter niet wegdragen.

Dierenwelzijn en hygiëne ondermaats

Het gaat de landbouworganisaties niet om de hoeveelheid als wel om de kwaliteit. 'Er wordt in die landen heel anders omgegaan met hygiëne en dierenwelzijn', aldus Vandamme. Een gevolg van afwijkende productiestandaarden zijn ook de lagere productiekosten. 'In Zuid-Amerika worden gewasbeschermingsmiddelen en geneesmiddelen toegelaten die hier verboden zijn. Dit zorgt er allemaal voor dat de productiekosten er veel lager liggen. Hierdoor is er een ongelijk speelveld.' LTO Nederland sluit zich daarbij aan en plaatst tevens een kanttekening bij de handhaving. Osinga: 'De Euro-

Grootschalige
vleesveeteelt in
Zuid-Amerika

pese Commissie benadrukt dat de Europese kwaliteitsstandaard leidend zal zijn, maar in hoeverre is daar toezicht op? Zie de recente salmonellaproblemen met Braziliaans vlees.' Osinga doelt hierbij op het met salmonella besmette vlees dat vanuit Brazilië naar Europa was geëxporteerd.

Frans van Dongen van de Nederlandse Centrale Organisatie voor de Vleessector (VCO) wil het beeld van 'onveilig, ongezond geproduceerd rundvlees' wat bijstellen. 'Er komt geen onveilig vlees uit Zuid-Amerika Europa binnen. Het vlees wordt daar op een vrij nette, mooie manier geproduceerd.'

Desondanks vindt Van Dongen het wel een draak van een akkoord. Hij lobbyt er al jaren voor om de export van kalfsvlees naar de Mercosur-landen mogelijk te maken. De regio zit potdicht voor Europees kalfsvlees en het verdrag brengt daarin geen verandering. 'Aan de ene kant openen wij de grenzen voor hun rundvlees, maar aan de andere kant houden zij de grenzen hermetisch gesloten voor ons kalfsvlees.' Hij ziet een nichemarkt in Zuid-Amerika voor een paar duizend ton kalfsvlees.

'Kalfsvlees is populair in de Europese keukens en deze keukens is zeker ook aanwezig in Zuid-Amerika.' Van Dongen wijst op de ongelukkige timing van het akkoord en andere gebeurtenissen op het wereldtoneel. Momenteel kijkt de vleessector namelijk vol spanning toe hoe het brexitproces zich voltrekt. De vleesindustrie kan een van de ergst getroffen sectoren van de brexit worden, meent hij. 'Twintig procent van het Ierse rundvlees wordt nu naar Engeland geëxporteerd. Dit komt dus allemaal op de Europese markt', aldus Van Dongen. Aan de ene kant dreigt daarom een afname van de export en aan de andere kant wordt de sector geconfronteerd met een toename van Zuid-Amerikaans importvlees. Van Dongen stelt dat de huidige import van vlees uit Zuid-Amerika rond de 230.000 ton ligt, bijna 80 procent van de Europese import. 'Als hier 99.000 ton bij komt, heeft het Zuid-Amerikaanse vlees dan een aandeel van zo'n 4,5 procent.' Van Dongen merkt verder op dat de bijkomende import vooral geldt voor het hogere, duurdere segment van het rundvlees. Daardoor wordt de Europese vleesveesector extra benadeeld.

De toename van goedkoop, onder andere voorwaarden geproduceerd importvlees kan de sector missen als kiespijn, blijkt uit de reacties van betrokkenen. De compensatieregeling, waarvan de invulling nog onduidelijk is, wordt door landbouworganisaties weggehoond. 'Dat is een doekje voor het bloeden', aldus Vandamme van ABS. 'Iedereen weet dat deze deal marktverstoring zal werken. Geen deal zal de EU uiteindelijk veel minder kosten.' |

